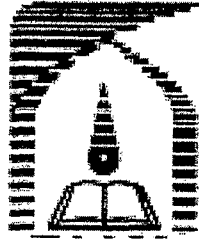

۹۹۹۸۷

دانشگاه تربیت مدرس
دانشکده ی علوم انسانی

پایان نامه دوره کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی

تحلیل شخصیت زن در رمانهای «سووشون» اثر سیمین دانشور و «چالی قوشو»
اثر رشاد نوری گونتکین

عایشه سوسار

استاد راهنما:
حسینعلی قبادی

استاد مشاور:
قدرت الله طاهری

۱۳۸۶ / ۲ / ۵

تیر ۱۳۸۶

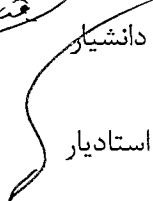

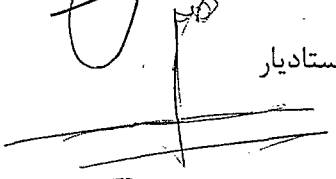
۹ ۹ ۹ ۱ ۶

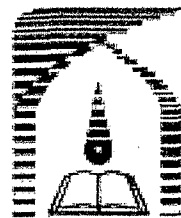
تأیید به اعضای هیأت داوران حاضر در جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد

اعضای هیأت داوران نسخه نهایی پایان نامه خانم عایشه سوسار

تحت عنوان: تحلیل شخصیت زن در رمانهای «سو و شون» اثر سمین دانشور و «چالی قوشو» اثر رشاد نوری گونتکین

را از نظر فرم و محتوی بررسی نموده و پذیرش آن را برای تکمیل درجه کارشناسی ارشد پیشنهاد می کنند.

امضاء	رتبه علمی	نام و نام خانوادگی	اعضای هیأت داوران
	دانشیار	دکتر حسینعلی قبادی	۱. استاد راهنما
	استادیار	دکتر قدرت الله طاهری	۲. استاد مشاور
	دانشیار	دکتر ناصر نیکوبخت	۳. نماینده شورای تحصیلات تکمیلی
	دانشیار	دکتر ناصر نیکوبخت	۴. استاد ناظر
	استادیار	دکتر سهیلا صلاحی مقدم	۵. استاد ناظر

بسمه تعالی

آیین نامه چاپ پایان نامه (رساله) های دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس

نظر به اینکه چاپ و انتشار پایان نامه (رساله) های تحصیلی دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس، مبین بخشی از فعالیتهای علمی - پژوهشی دانشگاه است بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانشگاه، دانش آموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد ذیل متعهد می شوند:

ماده ۱: در صورت اقدام به چاپ پایان نامه (رساله) ی خود، مراتب را قبلاً به طور کتبی به دفتر نشر آثار علمی، دانشگاه اطلاع دهد.

ماده ۲: در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه)، عبارت ذیل را چاپ کند:

«کتاب حاضر، حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد نگارنده در رشته زبان و ادبیات فارسی است که در سال ۱۳۸۶ در دانشکده علوم انسانی دانشگاه تربیت مدرس به راهنمایی جناب آقای دکتر حسینعلی قبادی و مشاوره جناب آقای دکتر قدرت الله طاهری از آن دفاع شده است».

ماده ۳: به منظور جبران بخشی از هزینه های انتشارات دانشگاه، تعداد یک درصد شمارگان کتاب (در هر نوبت چاپ) را به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اهدا کند. دانشگاه می تواند مازاد نیاز خود را به نفع مرکز نشر در معرض فروش قرار دهد.

ماده ۴: در صورت عدم رعایت ماده ۳، ۵۰٪ بهای شمارگان چاپ شده را به عنوان خسارت به دانشگاه تربیت مدرس، تادیه کند.

ماده ۵: دانشجو تعهد و قبول می کند در صورت خودداری از پرداخت بهای خسارت، دانشگاه می تواند خسارت مذکور را از طریق مراجع قضایی مطالبه و وصول کند؛ به علاوه به دانشگاه حق می دهد به منظور استیفای حقوق خود، از طریق دادگاه، معادل وجه مذکور در ماده ۴ را از محل توفیق کتابهای عرضه شده نگارنده برای فروش، تأمین نماید.

ماده ۶: اینجانب عاشیه سوسار دانشجوی رشته زبان و ادبیات فارسی مقطع کارشناسی ارشد تعهد فوق و ضمانت اجرایی آن را قبول کرده، به آن ملتزم می شوم.

نام و نام خانوادگی عاشیه سوسار

تاریخ و امضا: ۸۶/۱۱/۲

دستورالعمل حق مالکیت مادی و معنوی در مورد نتایج پژوهشهای علمی

دانشگاه تربیت مدرس

مقدمه: با عنایت به سیاستهای پژوهشی دانشگاه در راستای تحقق عدالت و کرامت انسانها که لازمه شکوفایی علمی و فنی است و رعایت حقوق مادی و معنوی دانشگاه و پژوهشگران، لازم است اعضای هیأت علمی، دانشجویان، دانش‌آموختگان و دیگر همکاران طرح، در مورد نتایج پژوهشهای علمی که تحت عنوان پایان‌نامه، رساله و طرحهای تحقیقاتی با هماهنگی دانشگاه انجام شده است، موارد ذیل را رعایت نمایند:

ماده ۱- حقوق مادی و معنوی پایان‌نامه‌ها/ رساله‌های مصوب دانشگاه متعلق به دانشگاه است و هرگونه بهره‌برداری از آن باید با ذکر نام دانشگاه و رعایت آیین‌نامه‌ها و دستورالعملهای مصوب دانشگاه باشد.

ماده ۲- انتشار مقاله یا مقالات مستخرج از پایان‌نامه/ رساله به صورت چاپ در نشریات علمی و یا ارائه در مجامع علمی می‌باید به نام دانشگاه بوده و استاد راهنما نویسنده مسئول مقاله باشند. تبصره: در مقالاتی که پس از دانش‌آموختگی بصورت ترکیبی از اطلاعات جدید و نتایج حاصل از پایان‌نامه/ رساله نیز منتشر می‌شود نیز باید نام دانشگاه درج شود.

ماده ۳- انتشار کتاب حاصل از نتایج پایان‌نامه/ رساله و تمامی طرحهای تحقیقاتی دانشگاه باید با مجوز کتبی صادره از طریق حوزه پژوهشی دانشگاه و براساس آئین‌نامه‌های مصوب انجام شود.

ماده ۴- ثبت اختراع و تدوین دانش فنی و یا ارائه در جشنواره‌های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی که حاصل نتایج مستخرج از پایان‌نامه/ رساله و تمامی طرحهای تحقیقاتی دانشگاه باید با هماهنگی استاد راهنما یا مجری طرح از طریق حوزه پژوهشی دانشگاه انجام گیرد.

ماده ۵- این دستورالعمل در ۵ ماده و یک تبصره در تاریخ ۱۳۸۴/۴/۲۵ در شورای پژوهشی دانشگاه به تصویب رسیده و از تاریخ تصویب لازم‌الاجرا است و هرگونه تخلف از مفاد این دستورالعمل از طریق مراجع قانونی قابل پیگیری خواهد بود.

۱۳۸۴/۶/۲۰

با یاد پدر عزیزم

تقدیم می کنم :

به مادرم که هم مادر بود و هم پدر و

به همسرم که سختی های دوران تحصیلی ام را تحمل نمود

سپاس بی کران خداوندی را که توفیق تعلیم به بندگانش ارزانی داشت

این پایان نامه مدیون عنایات استادان بزرگوار جناب آقای دکتر حسینعلی قبادی و جناب آقای دکتر

قدرت الله طاهری می باشد. بدین وسیله از جناب آقای دکتر حسینعلی قبادی، استاد محترم راهنما که با

نظرها و پیشنهادهای ارزنده ی خویش مرا در انجام آن راهبری نمودند، نهایت قدردانی و سپاس خود را

ابراز می دارم.

و از جناب آقای دکتر قدرت الله طاهری، استاد محترم مشاور که در تکمیل این پژوهش و تذکر نواقص

آن در هر یک از مراحل تحقیق مرا یاری رساندند و با عنایت و حمایت هایشان منت بر من نهادند، صمیمانه

تشکر و قدردانی می کنم و توفیق الهی را برای ایشان آرزومندم.

چکیده

پژوهش‌های تطبیقی، در ادبیات ملل مختلف اهمیت بسزایی دارد. از آنجا که موضوع آن بحث و بررسی تأثیر و تأثر ادبیات کشورها با یکدیگر است، فواید فراوان در غنی سازی نقد ادبی کشورها دارد. در این میان بررسی و مقایسه ی آثار ادبی کشور های ایران و ترکیه از اهمیت و ضرورت ویژه ای برخوردار است. چرا که این دو کشور همسایه با فرهنگ مشترک اسلامی در طول قرون متمادی با یکدیگر روابط نزدیک و تنگاتنگ داشته و تأثیر این روابط و جلوه های مشترک فرهنگی آنان در عرصه های مختلف به ویژه در ادبیات آنها انعکاس یافته است. در پژوهش حاضر برای روشن ساختن افکار، روحیات و عواطف مشترک کشورهای مذکور دو رمان مطرح از ادبیات آنان انتخاب و از نظرگاه نقش آفرینی و اثر گذاری زنان در عرصه های مختلف اجتماعی و نوع نگرش نویسندگان آنها نسبت به زنان مورد بررسی و مقایسه قرار گرفته است. هر چند این رمانها در فاصله زمانی نسبتاً دور به هم و از قلم و زبان دو نویسنده ی مختلف زن و مرد نوشته شده اند؛ اما دارای مشترکاتی چون منعکس ساختن وضع حاکم بر جوامع خود، ترسیم شخصیت مبتکر، فعال و اثر گذار از زنان و دارا بودن ارزش ادبی ممتاز هستند. بررسی و مقایسه ی رمانهای مذکور نشان داد که هر دو نویسنده با رویکرد کاملاً جدید به زن، از نگرش مرد سالارانه و سنتهای زائد و مهجور جوامع خود انتقاد کرده و با اعتماد و اعتقاد به استعداد و قابلیت های زن با بخشیدن هویت فردی و استقلال رأی به آنان، چهره ای کاملاً فرا تر از تلقی رایج از یک زن ترسیم نموده، بدین ترتیب در تغییر نگرش عمومی جوامع خود نسبت به آنان و بالا بردن اعتماد به نفس و خود باوری زنان، برای ایفای نقش مثبت و مؤثر، نقشی بسزا داشته اند.

واژگان کلیدی: ادبیات تطبیقی، رمان معاصر ایران و ترکیه، شخصیت پردازی در سووشون

و چالی قوشو.

فصل اول

کلیات ، مفاهیم و تعاریف

۵-۲	۱-۱- مقدمه
۶	۱-۱-۱- بیان مسأله
۷	۱-۱-۲- سوالات اصلی
۷	۱-۱-۳- فرضیه های تحقیق
۸	۱-۱-۴- سابقه و ضرورت تحقیق
۸	۱-۱-۵- اهداف تحقیق
۹	۱-۱-۶- کاربرد های تحقیق
۹	۱-۱-۷- روش انجام تحقیق
۱۰	۱-۲- داستان و شخصیت پردازی در داستان
۱۰	۱-۲-۱- تعریف داستان و انواع آن
۱۳	۱-۲-۲- تعریف شخصیت
۱۵	۱-۲-۲-۱- انواع شخصیت
۱۵	۱-۱-۲-۲-۱- شخصیت ساده و جامع
۱۶	۱-۲-۲-۲-۱- شخصیت پویا و ایستا
۱۷	۱-۲-۲-۳-۱- شخصیت اصلی و فرعی
۱۷	۱-۲-۳-۲-۱- شخصیت پردازی در داستان
۱۸	۱-۲-۳-۲-۱- شیوه های شخصیت پردازی

۱۹ ۱-۱-۳-۲-۱- شیوه ی مستقیم
۲۰ ۲-۱-۳-۲-۱- شیوه ی غیر مستقیم
۲۱ ۱-۲-۱-۳-۲-۱- رفتار
۲۱ ۲-۲-۱-۳-۲-۱- گفتار
۲۳ ۳-۲-۱-۳-۲-۱- قیافه ی ظاهری
۲۴ ۴-۲-۱-۳-۲-۱- نام
۲۵ ۵-۲-۱-۳-۲-۱- محیط
۲۷ ۳-۱- نظری اجمالی بر ادبیات تطبیقی
۳۲ ۴-۱- تعامل تاریخی فرهنگی کشور های ایران و ترکیه از آغاز تا دوره معاصر
۴۶ ۵-۱- پیوندهای ادبی ایران و ترکیه
۶۳ ۶-۱- چگونگی برخورد ایران و ترکیه در مواجهه با فرهنگ غرب
۷۰ ۷-۱- سیر و تحول داستان نویسی نوین ایران و ترکیه
۸۳ ۸-۱- خلاصه و جمع بندی فصل اول
۸۵ ۹-۱- یاد داشت های فصل اول

فصل دوم

سووشون

۸۹ ۱-۲- زندگی و آثار سیمین دانشور
۸۹ ۱-۱-۲- زندگی نامه
۸۹ ۲-۱-۲- کارنامه ی ادبی

..... آثار	۳-۱-۲	۹۲
..... معرفی رمان سووشون	۴-۱-۲	۹۳
..... خلاصه ی رمان سووشون	۵-۱-۲	۹۷
..... معرفی شخصیت های زن در سووشون	۶-۱-۲	۹۹
..... شیوه های شخصیت پردازی دانشور	۷-۱-۲	۱۰۲
..... رفتار	۱-۷-۱-۲	۱۰۳
..... گفتار	۲-۷-۱-۲	۱۰۸
..... قیافه ی ظاهری	۳-۷-۱-۲	۱۱۲
..... نام	۴-۷-۱-۲	۱۱۳
..... محیط	۵-۷-۱-۲	۱۱۴
..... تحلیل کلی شخصیت زنان در رمان سووشون	۶-۲	۱۱۶
..... خلاصه و جمع بندی فصل دوم	۷-۲	۱۲۱

فصل سوم

چالی قوشو

..... زندگی و آثار رشاد نوری گونتکین	۱-۳	۱۲۴
..... زندگی نامه	۱-۱-۳	۱۲۴
..... کارنامه ی ادبی	۲-۱-۳	۱۲۵
..... آثار	۳-۱-۳	۱۲۸
..... معرفی رمان چالی قوشو	۴-۱-۳	۱۳۰

۱۳۲.....	۳-۱-۵- خلاصه ی رمان چالی قوشو.....
۱۳۵.....	۳-۱-۶- معرفی شخصیت‌های زن در چالی قوشو.....
۱۴۱.....	۳-۱-۷- شیوه های شخصیت پردازی رشاد نوری.....
۱۴۲.....	۳-۱-۷-۱- رفتار.....
۱۴۶.....	۳-۱-۷-۲- گفتار.....
۱۵۱.....	۳-۱-۷-۳- قیافه ی ظاهری.....
۱۵۲.....	۳-۱-۷-۴- نام.....
۱۵۴.....	۳-۱-۷-۵- محیط.....
۱۵۵.....	۳-۱-۶- تحلیل کلی شخصیت زنان در رمان چالی قوشو.....
۱۶۰.....	۳-۱-۷- خلاصه و جمع بندی فصل سوم.....

فصل چهارم

مقایسه ی شخصیت های زن در سووشون و چالی قوشو

۱۶۳.....	۴-۱- مقایسه ی شخصیت زنان در سووشون و چالی قوشو.....
۱۷۱.....	۴-۲- جمع بندی و نتیجه گیری.....
۱۷۶.....	۴-۳- پیشنهادها.....
۱۷۷.....	۴-۴- منابع و مأخذ.....
۱۷۷.....	منابع فارسی.....
۱۸۲.....	منابع ترکی.....

پایان نامه ها..... ۱۸۵

چکیده انگلیسی..... ۱۸۶

فصل اول

کلیات ، مفاهیم

و تعاریف

۱-۱- مقدمه

ادبیات هر سرزمینی آئینه ای است که می توان در آن بازتاب فرهنگ آن کشور را مشاهده نمود. آئینه ای که در آن سنتها و آداب حاکم بر جامعه، ارزش ها و ضد ارزشها، هنجارها و ضد هنجارها خواه به شکل معاصر، خواه کهن، رنگ می گیرد. می توان از خلال همین ادبیات به ویژه آن بخشی که به ادبیات داستانی اختصاص دارد، به بسیاری از مفاهیم و آموزه های نا گفته و دور از دسترس نیز پی برد.

اوضاع سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جوامع ایران و ترکیه با توجه به تعاملات و اثر پذیری و اثر گذاری متقابل تاریخی و فرهنگی؛ در هر برهه ی زمانی، تقریباً شبیه هم بوده و فضای حاکم بر این دو کشور و تحولات جهانی، تأثیرات خود را به نحوی در تمام پدیده ها از جمله ادبیات، بر جای گذاشته است. رخنه ی فرهنگ غرب و جایگزین شدن معیار های غربی با معیار و ارزش های شرقی و اسلامی، یکی از تحولات شگرف و مشترک تاریخ معاصر هر دو کشور، به ویژه جامعه ی ترکان می باشد که در روابط دیرینه، ارتباط همه جانبه و در نهایت بر جلوه های تأثیر و تأثر فرهنگی و ادبی آنان با جهان شرقی از جمله ایران، سایه انداخته و آن را وارد مرحله ی دیگر ساخته است. تأثیر و نفوذ فرهنگ و ادب فارسی بر ادبیات کلاسیک ترکان به ویژه ادبیات دیوانی دوره ی عثمانی، امری است بسیار روشن و غیر قابل انکار. تاریخ ادبیات ترکان به گونه ای با فرهنگ و ادب فارسی عجین شده است که بدون آشنایی و اطلاع گسترده از این زبان درک ادبیات این دوره برای ترکان امکان پذیر نخواهد بود. با وجود آنکه با تشکیل ترکیه ی جدید و در راستای آن اجرای اصلاحات گوناگون و تغییر بنیادین در ساختار اجتماعی آنان از جمله تغییر خط و الفبای ترکی، زنجیره ی ارتباط و پیوند های بین ایرانیان و ترکان گسسته و راههای نفوذ و تأثیر زبان و ادب فارسی کاملاً بسته شده؛ اما تأثیر و نفوذ این زبان

نفوذ این زبان هیچ گاه به طور کلی از بین نرفته است. چرا که ارتباط دیرینه و تنگاتنگ دو ملت چنان به هم گره خورده است که گویی پیکره‌ی یک فرهنگ هستند. با وجود فراز و نشیبها در روابط دو ملت و با توجه به تلاش های فراوان برای ایجاد فاصله در بین فرهنگ آنان، هنوز پیوند دو ملت برقرار است که نشانه های این پیوند را در افکار و اندیشه و عواطف و روحيات هر دو جامعه می توان ملاحظه نمود.

یکی از جلوه های تعامل ادبیات غرب و تغییر و تحولات بنیادینی که در سطح و صورت ادبیات ایران و ترکیه به وجود آورد، ظهور انواع جدید ادبی در این دو کشور بود که به دنبال آن برخی از شیوه های مرسوم و رایج ادبی، مهجور و شیوه های جدید رواج و رونق پیدا کرد. رمان و رمان نویسی از جمله ای این گونه های جدید است که از زوایای مختلف در ادبیات هر دو کشور درخور بحث و بررسی است.

داستان در ادبیات ملل شرقی از جمله ایران و ترکیه سابقه‌ی دیرینه و جایگاه ویژه ای داشته و در این زمینه آثار زیبا و دلنشینی به جای مانده است. در دوران معاصر هر دو کشور نیز که مشروطیت ایران و تنظیمات ترکیه، سر آغاز آن محسوب می شود؛ به این نوع، در قالب جدید تحت عنوان «رمان» توجه زیادی شده و به عنوان بهترین و مؤثر ترین وسیله‌ی بیان افکار و اندیشه های مختلف به کار گرفته شده است. اهمیت رمان در شناخت زندگی و آشنا شدن با واقعیت های اجتماعی بر هیچ کس پوشیده و مبهم نیست. رمان، آیینه ای است برای نمایاندن جلوه های مختلف از تصاویر زندگی، احوالات اخلاقی و سجایای ملل و اقوام مختلف. رمان نویس معرفت خود را از زندگی در چار چوب طرح و الگوی قابل لمس به خواننده ارائه می دهد و او را به ماهیت زندگی خود و محیط اش آگاه می سازد.

در بین تمام اموری که به جامعه، انسان و جنبه های انسانی مربوط می شود؛ مسأله‌ی زن این موجود ظریف و حساس در عین حال مربی و انسان ساز، همواره با پیچیدگی و غموض همراه بوده است. ادبیات جوامع ایران و ترکیه در مجموع سیمای مردانه دارد و زن در آن به تعبیر امروزی «جنس دوم» معرفی شده و چهره‌ی او گاه در قالب نقش های کلیشه ای مانند محبوبه‌ی دوست

داشتنی در نقش مادری و همسری، محبوب و آرامش بخش بسان فرشته ای دست نیافتنی دارد و گاه در چهره‌ی شیطانی، بی وفا و شرور، بی رحم و سنگدل، حقیر و خوار یا قابل ترحم ترسیم گردیده است. متأسفانه تاریخ ادبیات هر دو کشور، نقش و جایگاه زن را چنانکه باید ترسیم نکرده است. به عبارتی زن علی رغم تأثیر فراوانی که در حیات آن دو ملت داشته و در همه‌ی میدانها دوشا دوش مردان حضور خویش را به اثبات رسانده است، بحث مستقل و مجزا ای ندارد و سرگذشت او را تنها می توان از لابه لای موضوعاتی که در باره‌ی مردان به رشته‌ی تحریر در آمده یا از روی موضوعاتی که خود مردان به وجود آورده اند، مطالعه نمود. در قرون اخیر به دلیل تحول در ساختار سیاسی، اجتماعی و اقتصادی جوامع و بالا رفتن آگاهی زنان، نویسندگان به ویژه نویسندگان زن با دید انتقادی به جایگاه و نقش اجتماعی زنان توجه نموده و خواستار تغییر بنیادین در نگرش مردم و باز نگری تفاسیر مرد سالارانه از متون ادبی و استوره های تاریخی شده اند.

این تحقیق کاوشی است از منظر ادبیات تطبیقی که یکی از اهداف آن یافتن آداب و سنن و افکار و اخلاقیات و روحیات مشترک دو ملت با توجه به روابط تاریخی و فرهنگی دیرینه‌ی آنان است. تحقیقی که می کوشد از طریق مقایسه دو فرهنگ، به اشتراکات و اختلافات فرهنگی آن دو، دست یابد؛ بدون اینکه تأثیر پذیری یکی از دیگری را بخواهد به اثبات برساند. در این راستا «سووشون» و «چالی قوشو» دو رمان معروف ادبیات فارسی و ترکی انتخاب و مورد بررسی و مقایسه قرار گرفته است؛ آنچه باعث شد این رمان ها را انتخاب کنیم، این بود که هر دوی این رمانها با محوریت زن و نگرش جدید به زنان، نگاشته شده اند و در نمودن هویت فردی و تبیین نقش و جایگاه زن، در جوامعی که بدان تعلق دارند، از اهمیت بسزایی برخوردارند.

تحقیق حاضر در پنج فصل تنظیم شده است. فصل اول، شامل کلیات، مفاهیم و تعاریف است که در آن ابتدا به تعریف داستان، شخصیت پردازی و بررسی شخصیت در داستان پرداخته ایم. سپس در نگاه اجمالی بر ادبیات تطبیقی اهمیت و فواید این رشته‌ی جدید علمی را در مطالعات فرهنگی و ادبی کشورها اشاره نموده، در راستای آن به تعاملات تاریخی و فرهنگی کشورهای ایران و ترکیه، پیوندهای ادبی، چگونگی برخورد آنان در مواجهه با فرهنگ غرب و سیر و تحول رمان در ادبیات هر

دو جامعه را مورد بحث و بررسی قرار دادیم و در صدد بودیم که با ارائه‌ی اطلاعاتی هر چند گذرا و مختصر در باره‌ی پیشینه‌ی تاریخی و فرهنگی، مراحل تغییر و تحولات در ساختار اجتماعی، سیاسی و فرهنگی کشور های مذکور را نشان دهیم و بدین طریق سرگذشت مشابه و جنبه‌های مشترک جوامع هر دو کشور را روشن و آشکار سازیم.

در فصل دوم که هسته‌ی اصلی تحقیق را تشکیل می‌دهد، ابتدا ضمن معرفی و شرح زندگینامه و کارنامه‌ی ادبی دانشور، به رمان سووشون پرداختیم و پس از معرفی و تبیین اهمیت و جایگاه رمان مورد بحث، شخصیت‌های زن و شیوه‌های شخصیت‌پردازی نیز تحلیل کلی شخصیت‌های زن را با آوردن مثال و شواهد از متن رمان، بیان کردیم.

در فصل سوم، بر منوال فصل قبل زندگی، کارنامه‌ی ادبی و ویژگی‌های نویسندگی رشاد نوری گونتکین، نویسنده‌ی رمان چالی قوشو را مرور کردیم و نقش جایگاه او را به عنوان یکی از مطرح‌ترین نویسندگان ادبیات معاصر ترکیه تسبیت کردیم. سپس با پرداختن به رمان چالی قوشو به سبک نگارشی، موضوع و اهمیت و دلایل معروفیت این رمان اشاره نمودیم و بالأخره با معرفی کادر شخصیتی رمان مذکور به شوه‌های شخصیت‌پردازی رشاد نوری، نوع نگرش او نسبت به زنان، نقش و جایگاه زنان و ویژگی‌های ظهور آنان را مورد بحث و بررسی قرار دادیم.

در فصل چهارم نیز با توجه به مطالب ارائه شده در فصول گذشته، ابتدا با در نظر داشتن شیوه‌های شخصیت‌پردازی هر دو نویسنده، به نوع نگرش آنان و مقایسه‌ی چگونگی نقش‌آفرینی و تأثیر گذاری شخصیت‌های زن در رمانهای مذکور پرداخته، جنبه‌های اشتراک و افتراق آنان را بیان کردیم. پس از جمع‌بندی و نتیجه‌گیری مطالب کل تحقیق نیز با ارائه‌ی چند پیشنهاد به پژوهشگران و علاقه‌مندان به حوزه‌ی زنان و ادبیات داستانی، تحقیق مورد نظر را به پایان رساندیم.

۱-۱-۱- بیان مسأله:

ادبیات تطبیقی، در تحقیقات ادبی اهمیتی بسزا دارد. از آنجا که موضوع آن، بحث و بررسی در باره ی ادبیات ملل مختلف و تأثیر گذاری متقابل است، برای جوامع دست کم در دو زمینه ی ملی و جهانی سودمند است. در زمینه ی ملی موجب رونق و غنای ادبیات به دلیل بهره گیری از تجارب ادبی ملل دیگر و تفکیک عناصر اصیل و بومی از عناصر بیگانه و بی ارزش شده، در زمینه ی جهانی نیز موجب آشنایی با ادبیات ملل مختلف و نزدیکی آنان به یک دیگر می گردد.

در این میان مقایسه ی آثار ادبی کشورهای ایران و ترکیه اهمیت و ضرورت خاصی دارد. ایران و ترکیه دو کشور همسایه با فرهنگ مشترک اسلامی از روزگار قدیم با یکدیگر روابط نزدیک و تنگاتنگی داشته اند که تأثیر این روابط را در عرصه های گوناگون به ویژه در ادبیات آنان می توان ملاحظه نمود. تأثیر ادبیات فارسی در ادبیات ترک به خصوص در دوره ی عثمانی کاملاً محسوس و روشن است. به گونه ای که بدون آشنایی با این زبان امکان بررسی دقیق و مفید آثار ادبی این دوره ی ترکان برای پژوهندگان این عرصه میسر نمی باشد. با تشکیل جمهوریت ترکیه و روی آوردن آن به غرب هر چند روند نفوذ و تأثیر زبان فارسی در این کشور دچار وقفه شده ؛ اما کاملاً از بین نرفته است. آشنایی ترکان با فرهنگ و تمدن غرب و رخنه ی آن در جامعه ترک، نقطه ای عطفی در روابط بین دو ملت ایران و ترکیه به حساب می آید. ترکان به دلایل مختلف از جمله موقعیت جغرافیایی کشور خود به مراتب بیشتر و پیشتر از ایرانیان با فرهنگ غرب در تماس بوده، تجربه ها و آزموده ها را پشت سر گذرانده اند. از این روی در دوره ی معاصر صحبت از تأثیر و نفوذ ادبیات ترک بر ادبیات فارسی به میان می آید که از عنایت و توجه نویسندگان و شعرا ی ایرانی به آثار همپرازان خود در ادبیات ترکیه، نشأت گرفته است. پیدایش جریانهای نو و گونه های جدید ادبی از جمله «رمان» و «رمان نویسی» یکی از جلوه های تعامل با فرهنگ و ادبیات غرب است که تحقیق در این زمینه می تواند از جنبه های مختلف اشتراکات و افتراقات هر دو جامعه را به نمایش بگذارد. در این تحقیق دو رمان معروف از دو نویسنده ی مطرح ادبیات ایران و ترکیه با عنوان های «سووشون» نوشته ی سیمین دانشور و «چالی قوشو» نوشته ی رشاد نوری گونتکین انتخاب و از نظرگاه چگونگی نقش و

جایگاه زنان در ادبیات دو کشور و نوع نگرش نویسندگان مذکور به زنان، مورد بررسی و مقایسه قرار گرفته است. هر چند رمانهای مورد پژوهش در فاصله زمانی نسبتاً دور به هم و از دو زبان و قلم متفاوت، یک نویسنده ی زن و مرد نگاشته شده اند؛ اما دارای مشترکاتی چون منعکس ساختن وضع حاکم بر جوامع خود، زن محوری و دارا بودن ارزش ادبی ممتاز هستند.

مسأله ی اصلی: نقد مقایسه ای شخصیت زن در رمانهای «سووشون» و «چالی قوشو»

۱-۱-۲- سئولات اصلی:

- ۱- نگرش عمده ی نویسندگان مذکور نسبت به زن و شخصیت او، چگونه است؟
- ۲- زن آرمانی از نظر نویسندگان مذکور چیست؟
- ۳- زنان رمانهای مذکور بیشتر متعلق به کدام طبقه ی اجتماعی هستند و نوع نگرش آنان نسبت به خویشان چیست؟
- ۴- هر یک از شخصیت های اصلی زن این آثار، جهان پیرامون خود را چگونه تعریف می کنند؟

۱-۱-۳- فرضیه های تحقیق:

- ۱- زن از نظر نویسندگان مذکور، نقش تأیید کننده تر از تصور عمومی اجتماع، می تواند در عرصه ی جامعه، فرهنگ و سیاست ایفا کند.
- ۲- زن مؤثر در عرصه ی اجتماع، عفیف، متفکر، تحول پذیر و مسؤولیت گراست.
- ۳- طبقه ی متوسط به پایین و امید وار به ایفای نقش مثبت اجتماعی هستند.
- ۴- جهان را نا مطلوب، مستلزم اصلاحگری و نیازمند به حرکت اجتماعی همه به ویژه زنان می دانند.